

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **A. B.,** zastoupen Mgr. Michalem Doležalem, advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Moravskoslezského kraje, odbor cizinecké policie,** P. O. Box 3, Frýdek - Místek, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 2. 2012, č. j. 58 A 6/2012 – 14,

takto:

I. Rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 2. 2012, č. j. 58 A 6/2012 – 14, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

II. Ustanovenému zástupci žalobce – advokátovi Mgr. Michalu Doležalovi - **se nepřiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce A. B. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 2. 2012, č. j. 58 A 6/2012 – 14, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení.

Krajský soud v Ostravě (dále také „krajský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 21. 12. 2011, č. j. KRPT-111707/ČJ-2011-070022-SV, kterým byla podle ust. § 124 odst. 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“) prodloužena doba zajištění žalobce za účelem správního vyhoštění o 60 dnů. Krajský soud konstatoval obsah správního spisu a podání účastníků řízení a dospěl k závěru, že je nedůvodná námitka, že žalovaná napadeným rozhodnutím porušila v žalobě uvedená ustanovení zákona o pobytu cizinců a směrnice Evropského parlamentu a Rady, respektive Evropské úmluvy o lidských

právech z roku 1950. Žalobci bylo rozhodnutím ze dne 7. 11. 2011 uloženo správní vyhoštění a dalším rozhodnutím ze dne 7. 11. 2011 byl žalobce zajištěn za účelem správního vyhoštění na dobu 60 dnů. Dne 21. 11. 2011 vstoupil do řízení o udělení mezinárodní ochrany prohlášením učiněným téhož dne. Jestliže žalovaná žalobce zajistila a napadeným rozhodnutím dobu zajištění za účelem správního vyhoštění prodloužila, postupovala v souladu s ust. § 124 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. V souladu s odst. 3 citovaného ustanovení žalovaná dobu zajištění prodloužila o 60 dnů. Jak vyplývá z odůvodnění jejího rozhodnutí, učinila tak v souladu s citovanými ustanoveními a vycházela z toho, že i přes dosavadní zajištění žalobce nebylo realizováno jemu uložené správní vyhoštění, zejména proto, že vstoupil do řízení o udělení mezinárodní ochrany. Krajský soud proto žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou opřel o důvody podřaditelné pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

Stěžovatel namítl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný. Krajský soud se omezil na konstatování námitek stěžovatele a vyjádření žalované. Námitku, že žalovaná porušila ust. § 124 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 15 odst. 1 a 4 směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2008/115/ES ze dne 16. prosince 2008 o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí (dále jen „návratová směrnice“) a čl. 5 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech z roku 1950, krajský soud označil za nedůvodnou a zopakoval skutkový stav, aniž by naznačil úvahy, které jej vedly k tomuto posouzení námitky. S jádrem námitky, tedy že v době vydání napadeného rozhodnutí neexistoval reálný předpoklad, že k jeho vyhoštění by mohlo dojít ještě v době zajištění, které nesmí přesáhnout 180 dnů, se krajský soud vůbec nevyrovnal. Nevypořádal se ani s druhým žalobním bodem, podle kterého napadené rozhodnutí porušuje ust. § 124 odst. 1 zákona o pobytu cizinců ve spojení s ust. § 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Zajištění se jeví nepřiměřené a nejeví se jako nezbytné. Krajský soud tuto námitku, stejně jako námitku nedostatečného odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí, zcela opominul. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že ve věci postupovala zcela v souladu se správním řádem a zákonem o pobytu cizinců. Po rekapitulaci skutkového stavu podrobněji rozvedla, proč má za to, že její rozhodnutí je v souladu se zákonem. Ke stížním důvodům (námitka nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu) se nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že napadený rozsudek krajského soudu je třeba zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný, neboť se krajský soud nevypořádal se dvěma žalobními námitkami.

Nejvyšší správní soud při posuzování nepřezkoumatelnosti rozsudku krajského soudu vychází z ustálené judikatury Ústavního soudu (např. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, a ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, všechna zde citovaná rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na http://nalus.usoud.cz), podle níž jedním z principů, které představují součást práva na řádný a spravedlivý proces, jakož i pojem právního státu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, čl. 1 Ústavy), jež vylučuje libovůli při rozhodování, *je i povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit* (ve správním soudnictví podle ustanovení § 54 odst. 2 s. ř. s.). Ve svém nálezu ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, Ústavní soud například vyslovil i to, že „*odůvodnění rozhodnutí soudu jednajícího a rozhodujícího ve správním soudnictví, z něhož nelze zjistit, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodné skutečnosti, nevyhovuje zákonným požadavkům kladeným na obsah odůvodnění a v konečném důsledku takové rozhodnutí zasahuje do základních práv účastníka řízení, který má nárok na to, aby jeho věc byla spravedlivě posouzena.*“ Z odůvodnění rozhodnutí proto musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

Otázkou přezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů se Nejvyšší správní soud zabýval ve své judikatuře již dříve. Bylo tomu tak např. v rozsudku ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, (č. 244/2004 Sb. NSS; všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz), v němž vyložil, že „[z]*a nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. lze považovat zejména ta rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, která zkoumají správní úkon z jiných než žalobních důvodů (pokud by se nejednalo o případ zákonem předpokládaného přezkumu mimo rámec žalobních námitek), jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající z rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné.*“ Nejvyšší správní soud též vyslovil v rozsudku ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, že pokud „*z odůvodnění napadeného rozsudku krajského soudu není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů či utváření závěru o skutkovém stavu, z jakého důvodu nepovažoval za důvodnou právní argumentaci stěžovatele v žalobě a proč subsumoval popsaný skutkový stav pod zvolené právní normy, pak je třeba pokládat takové rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů a tím i nesrozumitelnost ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.*“ V rozsudku ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, vyslovil právní názor, že „*nezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem a místo toho odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu, které problematiku, na niž žalobní bod dopadal, vůbec neřešilo, nelze než soudní rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].*“ V rozsudku ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 – 75, pak judikoval, že „*rozhodnutí krajského soudu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, pokud z něho jednoznačně nevyplývá, podle kterých ustanovení a podle jakých právních předpisů byla v kontextu podané správní žaloby posuzována zákonnost napadeného správního rozhodnutí.*“

Nejvyšší správní soud i s přihlédnutím ke svým dřívějším judikatorním závěrům konstatuje, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných

skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování těchto skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou. Soud se tedy v odůvodnění svého rozsudku předně musí plně vypořádat se všemi žalobními námitkami. To platí i pro námitky, které byly vzneseny po lhůtě pro podání žaloby, je-li namítána skutečnost, k níž soud přihlíží z úřední povinnosti. Pokud žalobce soudu kdykoliv v průběhu řízení předloží argumentaci týkající se takové otázky, musí se s ní soud ve svém rozhodnutí řádně vypořádat. Povinnosti vypořádat se se všemi žalobními námitkami může být správní soud zproštěn pouze v případě, že by to bylo vzhledem k výsledku řízení nadbytečné (v tomto směru viz např. usnesení rozšířeného senátu ze dne 19. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006 -74, č. 1566/2008 Sb. NSS).

Shora uvedeným požadavkům na soudní rozhodnutí přezkoumávaný rozsudek krajského soudu nevyhovuje. Krajský soud se v odůvodnění rozsudku vůbec nevypořádal se žalobními námitkami stěžovatele. Odůvodnění napadeného rozsudku obsahuje pouze rekapitulaci obsahu správního spisu a podání účastníků řízení a následně závěr krajského soudu, že žalobní námitky jsou nedůvodné. Krajský soud však neuvedl žádné úvahy, jimiž se řídil a na základě nichž dospěl k tomuto závěru.

Žaloba přitom obsahovala následující tři jasně formulované žalobní body, z nichž bylo patrno, z jakých skutkových a právních důvodů považuje stěžovatel žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné.

Konkrétně stěžovatel v žalobě uvedl, že v čase vydání napadeného rozhodnutí neexistoval reálný předpoklad, že k jeho vyhoštění by mohlo dojít ještě v době zajištění, čímž bylo porušeno ust. § 124 zákona o pobytu cizinců ve spojení s čl. 15 odst. 1 a 4 návratové směrnice a čl. 5 odst. 1 Evropské úmluvy o lidských právech z roku 1950. V rámci tohoto žalobního bodu stěžovatel zmínil uplynutí transpoziční lhůty u uvedené směrnice, povinnost eurokonformní interpretace zákona o pobytu cizinců, judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, požadavek reálného předpokladu vyhoštění, aby bylo zajištění možné, ust. § 119 odst. 6 zákona o pobytu cizinců a další skutkové a právní okolnosti, jejichž dopad na posuzovaný případ také blíže konkretizoval.

Dále stěžovatel v žalobě namítl, že při aplikaci ust. § 124 odst. 1 písm. e) zákona o pobytu cizinců je správní orgán povinen dbát základních zásad správního řízení vyjádřených v ust. § 2 až 8 správního řádu. K zajištění či prodloužení zajištění cizince pak podle něj může dojít pouze v případech, kdy je takový zásah nezbytný ke všem okolnostem případu. Žalobou napadené rozhodnutí je však nepřiměřené, neboť jediným důvodem pro prodloužení zajištění je nemožnost realizace správního vyhoštění z důvodu podané žádosti o mezinárodní ochranu. Využití práva projevit úmysl požádat o mezinárodní ochranu nemůže dostatečně odůvodňovat prodloužení zajištění (za podání žádosti nemůže být cizinec sankcionován). V daném případě nebylo nezbytně nutné přistoupit k prodloužení zajištění. Z uvedeného stěžovatel v žalobě dovodil, že žalovaná nesprávně aplikovala ust. § 124 zákona o pobytu cizinců, neboť neexistuje skutečnost, která by dostatečně odůvodňovala jeho aplikaci.

A nakonec stěžovatel v žalobě uvedl, že žalovaný nezohlednil skutečnosti uvedené v předchozích dvou žalobních námitkách, a odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí je tak nedostatečné, což má za následek jeho nesrozumitelnost a nepřezkoumatelnost.

Ani na jednu z uvedených žalobních námitek krajský soud nijak nereagoval a spokojil se s konstatováním, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o pobytu cizinců. Toto konstatování však nelze považovat za řádné zdůvodnění, proč krajský soud nepřisvědčil námitkám stěžovatele – proč je považuje za liché. Stěžovatel v žalobě uvádí konkrétní interpretaci zákonných ustanovení, tvrdí, že se do této interpretace určitým způsobem promítají ustanovení unijního či mezinárodního práva a judikatura Evropského soudu pro lidská práva, a konkretizuje, jak měla být takto interpretovaná zákonná ustanovení aplikována na posuzovaný případ. Pokud má krajský soud za to, že stěžovatelova tvrzení, interpretace zákonných ustanovení či jejich aplikace jsou v daném případě nesprávná, musí uvést, v čem konkrétně tuto nesprávnost spatřuje a jak by naopak uvedená ustanovení měla být interpretována a aplikována. V souladu s výše citovanou judikaturou je nutno uzavřít, že napadený rozsudek je nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatele proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 2. 2012, č. j. 58 A 6/2012 – 14, je opodstatněná, a proto napadené rozhodnutí podle ustanovení § 110 odst. 1 věta prvá před středníkem s. ř. s. zrušil, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

V tomto řízení bude na krajském soudu, aby znovu posoudil důvodnost žaloby a v novém rozsudku se vypořádal se všemi žalobními námitkami. Vezme přitom v úvahu také relevantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (zejména rozsudek ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 As 29/2012 - 69, a dále usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS).

Podle § 110 odst. 4 s. ř. s. zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je krajský soud vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí.

Kasační soud ve věci rozhodl v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V řízení byl stěžovateli ustanoven zástupcem advokát Mgr. Michal Doležal, a to pouze pro řízení o kasační stížnosti, když splnění podmínky nezbytnosti k ochraně práv stěžovatele (ust. § 35 odst. 8 s. ř. s.) bylo dovozeno ze skutečnosti, že zastoupení advokátem je v řízení o kasační stížnosti povinné (ust. § 105 odst. 2 s. ř. s.). S ohledem na ukončení řízení o kasační stížnosti a tedy i ukončení zastoupení proto musel Nejvyšší správní soud přistoupit také k rozhodnutí o odměně a náhradě hotových výdajů ustanoveného zástupce. Ten však nepožádal o přiznání odměny a náhrady hotových výdajů za zastupování

stěžovatele, ačkoliv byl v usnesení ze dne 22. 3. 2012, č. j. 7 As 46/2012 - 42, informován o tom, že po právní moci tohoto usnesení budou splněny všechny podmínky řízení a ve věci bude rozhodnuto přednostně. Nejvyšší správní soud proto vycházel pouze z obsahu soudního spisu, z něhož nevyplývá, že by ustanovený zástupce učinil ve prospěch stěžovatele nějaký úkon právní služby. Rozhodl proto tak, že tomuto zástupci nepřiznal odměnu a náhradu hotových výdajů za zastupování stěžovatele.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. května 2012

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu